ចាប់ ប៉ឺន្ឡូក៍ សុនសោត តំពួន

សៀវភៅសម្រួចសប្ពារជនជាតិទំពួន

អង្គការសហការ
INTERNATIONAL COOPERATION CAMBODIA
RIDE PROJECT

ទ០១៤សស

សៀវភៅសម្បថសច្ចារជនជាតិទំពួន ខេត្តរតនគិរី

បោះពុម្ពលើកទី១ ចំនួន ២៥ ក្បាល

ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២

បើចង់បានព័ត៌មានបន្ថែម

សូមទាក់ទងតាមអាសយដ្ឋានខាងក្រោមនេះ

អង្គការសហការ(ICC)

Tel: 023215200/023213310

ឬ

P.O.BOX890003

បានលុង ខេត្តរតនគិរី

Tel:075974029

Email: ride_pm@icc.org.kh

This Tampuan Swearing Book was written in the Tampuan Language . First printing 25 copies, December 2012 .

For more information or copies, contact the address above.

អារម្ភកថា

នេះជាលើកដំបូងដែលក្រុមការងារអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធពីរភាសា អង្គការសហការ(ICC) ខេត្តរតនគិរី បានរៀបចំផលិត**សៀវភៅ សម្បថសច្ចារជនជាតិទំពួន** សំរាប់ថែរក្សាវប្បធមិ ប្រណី និងទំនៀម ទំលាប់ជនជាតិទំពួនអោយបានគង់វង្សដល់កូនចៅជំនាន់ក្រោយ។

គោលបំណងនៃការផលិតសៀវភៅនេះ គឺចង់អោយប្រិយមិត្ត អ្នកអានបានយល់ដឹងអំពីការដោះស្រាយបញ្ហានិងការស្វែងរកភាពយុត្តិធមិតាមបែប ប្រពៃណី ទំនៀមទំលាប់ តាមរយះការសម្បថសច្ចារជនជាតិទំពួន។

ក្រុមការងារយើងខ្ញុំសង្ឃឹមថា កូនសៀវភៅដែលលោកអ្នក កំពុងកាន់នឹងដៃនេះ ពិតមានប្រយោជន៏ដល់លោកអ្នកដែលចង់សិក្សាស្រាវជ្រាវពីវប្ប ធមិជនជាតិទំពួន។

ដើម្បីកែសំរួលកូនសៀវភៅនេះអោយកាន់តែប្រសើរឡើង ថែមទៀត ក្រុមការងារយើងខ្ញុំ រងចាំទទួលនូវមតិរិះគន់ស្ថាបនាពីសំណាក់មិត្តអ្នក អានដោយក្តីរីករាយជានិច្ច។

«សូមអរគុណ»

ក្រុមការងារនិពន្ធ

សមាសភាពក្រុមការងារនិពន្ធ និងរៀបរៀង

និពាន់ដោយ

ក្រុមគណៈកម្មការភាសាទំពួន

អ្នកចងក្រង និង រៀបរៀង

លោក ធៀង សារឿន

លោក មួងភារីម

លោក ពុន ទួញ

លោក វ៉ន សូនរឿន

គណៈកម្មការកែសំរួលភាសាទំពួន

លោក ធៀង សារឿន	បុគ្គលិក អង្គការ ICC
លោក មួង ភារីម	បុគ្គលិក អង្គការ ICC
លោក វ៉ន សូរឿន	បុគ្គលិក អង្គការ Care
លោក ស្រែន ក្វារ	មកពី ភូមិបរញ៉ុក
លោក វ៉ាំង វើញ	មកពី ភូមិក្រូច
លោក ឡាន ទិត	មកពី ភូមិកាចូន
លោក ក្វាស ទិវ	មកពី ភូមិផ្អរកិចុង
លោក ដែង សុង	មកពី ភូមិផ្អរលុងឃុង

ប្រែសម្រួលជាភាសាខ្មែរ

លោក ខ្វាត់តឿង

លោក ធៀង សារឿន

គូររូបភាពដោយ:

លោក ប៊ុន ផេង បុគ្គលិកPart-Time នៃអង្គការICC

១.កាណាគ័ ញ៉ា ពូ ផា ប៉ាឡូក័ ?

ប៉ាឡូក័ ឃឺ កាន បន់ អន់ ប្រ៉័ះ តេះ ប្រ៉័ះ ប៉្លៃង ប្រ៉័ះ ទៀក តង័ ហៃ លូ ប្រ៉គ័ អន់ អន់ហ្នាល់ កាណុង កាន តាត់សុិន កាឪ សារ ពឿ យច ពឿ ត្រគ់ កាណុង សារ ពូ ប្រោម គួប សោប អន់តុង រ៉ាស អំប៉ាស ប្រោម ប៉ាឡាប ចៃគ អន់ហ្នាំ សាំងកូវ ឡូ ទៀង រ៉ាលងកល់ គួប សោប លើ ប្រ៉គ័ អន់ គន រ៉ូះ ពូ ឡាកោ គៀម ...។ កាណុង កាន ប៉ាឡូក័ អា ទឹល អ្លុ អន់តគ់ ផា បក់ ចំ យច កេះ ឃឺ បក់ណោះ ត្រគ់ ស៊ឹង រ៉ាស អំប៉ាស កា ពូ តិម ខា តាម កាន អន់ឌៃ សាញ៉ា គួប សោប ឡឹង គុល ពៃ អូ ទី ជឺរ អូ ទី ហាវ អំបុាំង ណោះ អុះយ៉័ះ ពូ ឡោម នីចម័ កាតាម ។

២. ៩ ពូ ត្រគ់ ប៉ាឡូក័

ខ ពូ ប៉ាឡូក័ ឃឺ ញូន កា តាំងឡា បក់ ទី សារ អូ ឡាប់ ញូម អូ ភម យច ប៉ាគែក ប៊ុច កាចា័យ ទ្រង ញឿ ទ្រង អ៊ែ មួត ក្រាគ់ តាំងកង់ កាប សារ ណោះ នីចម័ កា អូ កេះ។ សើគ ពៃ កាន តាឡេះ កាឌី តាឡេះ សារ ប្រោម គួបសោប ឡាក់កា ទី រ៉ះ ទ្រង កាំបាំង ឃឺ ឡុច គិត ប៉ាឡូក័ ហង តីស ឡឹង ពូ លូ វិធី តាឡេះ សារ កាឌី អន់តីគ ឡឹង ពូ ។ ប៉ាឡូក័ ប៊ុច កា អ្លុ អន់តក់ ផា ញឿ យ ញឿ ត្រគ់ កាណុង សារ ឡាក់ កើត ពឹះ។ ម៉ោញូ ណាវ្គ ញូន ពូ សើគ ពៃ សឿ ផា ប៉ាណ្ហូស ចំ ប្រ៉េគ័ យច ប្រ៉េគ័ សារ អូ ដាគ់ ណោះ ប្រ៉េះ អូ ហៃ អូ ញែម អ៊ែ អុះ។

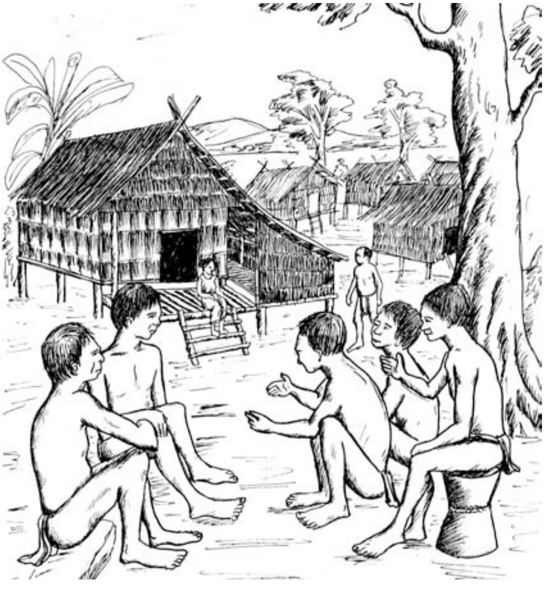

៣.នែវ ប៉ាឡ្វក័ ម៉ោញ ៗ

កាន ប៉ាឡ្វក័ សុនសាត តំពួន ឃើយ ប៉ាឡ្វក័ គួប សោប ឡឹង សើគ ពែ ទី ៤ នែវ តីស៧ ឡាក់កា គែង កាន់តេះ អា :

១.ប៉ាឡ្វក័ ម៉ាម ភែ

២.ប៉ាឡ្វក័ ពួត អ្យក់ អំហ្មោ កាណុង ទៀក តុ

៣.ប៉ាឡ្វក័ ប៉ាហ្លច់ អន់ទ្រៀក តូះ ពឹង តាំប៉ាង តី

៤.ប៉ាឡ្វក័ ប៉ូះ ទៀក

អន់ទ្រួល ចឹង ប៉ាឡ្វក័ មួត តាំងឡា សារ ត្រគ់ វ៉ុស អ្យក់ នែវ ប៉ាឡ្វក័ អ៊ែ ចំ ម៉ោញ កា ដាគ់   តាម ពុត អន់ឌ្មៃ ប៊ិច លូ ភម គួប សោប ។

៤.ប៉ាណ្វស ម៉ុត សាំយ៉ាំង សារ កាណុង កាន ប៉ាឡ្វក័

-តាំងឡា សារ ទិ ២ ដួវ

-កាណង័ ២ ដួវ

-ក្រាគ់ តាំងកង់ រ៉ាំងហាវ អុះ ម៊ី កាណុង ស្រុក ទិ ពៀវ ប៉ែង

៥.ដារ់ ខៃ លូ ចារ ត្រគ់ ប៉ាឡូក័

តាម មួត ក្រាគ់ ៧ អន់ឌ្មែ រ៉ះ ផា កាន ប៉ាឡូក័ ឃឺ ពូ
ប៉ាឡូក័ ប៉ាគ់ ព្រី លើ ប៉ាគ់ ទៀក ចាំងហាយ្គ ឡឹង ស្រុក ។ អន់ទ្រួល
ចឹង ប៉ាឡូក័ តាំងឡា សារ ត្រគ់ ប៉ៈ ព្រី ទៀក ចារ សំរ៉ាប់ ប៉ាឡូក័
ណោះ ហះ ក្រាគ់ ស្រុក ក្រាគ់ តេះ ដាគ់
ប៉ាឡឹង អន់ទ្រួល ហិ ។ កេះ ប៉ាឡូក័ តាំងឡា សារ ទិ ពៀរ ប៉ៃង ត្រ
គ់ តាតះ ព្រី ទៀក ចារ អន់ឌ្មែ ប៉ាឡូក័ ណោះ លូ កាប៉ូវ ភ្ញឺ ដៃ
អន់ ទី កាន តុ ហាង ទឹល កាំឡាំង ស្រុក
តេះ ។ ដារ់ ខៃ ចឹង ត្រគ់ ប៉ាឡូក ឃឺ អន់ តាំងឡា សារ លូ ក្រាគ់
តាំងកង់ ទិ ពៀរ ប៉ៃង ត្រគ់ ម៉ត់ អន់ឌូ គួប សោប ។

ហ៊ូប ពូ ច្រូ សៃម ប៉ាល្បៀង ហះ ប្រ៉ែះ យ៉ាង កាណុង ព្រី

៦.កាណាគ័ ពិន តងកាន ចឹង ត្រគ់ ប៉ាឡូក័

អន់ទ្រួល ចឹង ប៉ាឡូក័ មួត តាំងឡា សារ ត្រគ់ ទ្រៀម កាណាគ័ អន់ កេះ ឡាក់កា កាប៉ូវ រ៉ក់ គួង លៀន លើ កាណាគ័ អន់ទៀគ ៧ ណាវ្គ តាម កាន សាញ៉ា សាំរ៉ាប់ តាំង ស៊ង កា គួប សោប ។ កាណុង កាន ប៉ាឡូក័ អា បក់ យច ត្រគ់ ស៊ង រ៉ាស កា បក់ ចាយ័ កាណុង កាន ប៉ាឡូក័ ។ ឡៃង ឡឹង ណោះ បក់ យច ត្រគ់ ទ្រៀម កាប៉ូវ សាំរ៉ាប់ តាតះ ព្រី ទៀក ចារ អន់ឌ៊ៃ ប៉ាឡូក័ ។ តាំង ឡា សារ ម៉ោញ ៧ ត្រគ់ ទ្រុង ប៉ាសយ់ សាំរ៉ាប់ អន់ កាណង័ តា ទុ តេះ អើ ប្រ៉ះ តង័ ហៃ កាណុង កាន ប៉ាឡូក័ ណោះ ។ កាណុង ណោះ ណាវ្គ ប៉ាណូស ច្រោម ត្រគ់ ទ្រៀម សាគៃ សាំរ៉ាប់ រ៉ើះ សៃម ប៉ាលៀង អន់ទ្រួល ចឹង ឡាំ ប៉ាគ់ ព្រី ប៉ិច ចយ័ សារ ណោះ ។

៧.ឡាបៀប ប៉ាឡូក៍ ម៉ោញ ៗ

៧.១. ប៉ាឡូក៍ ម៉ាម ភែ

ប៉ាឡូក៍ ម៉ាម ភែ ឃឹ កាន ប៉ាឡូក៍ ម៉ោញ នៃវ ពូ យរ សំរាប់ ប៉ាឡូក៍ សារ ពូ ច្រោម គួប សោប អន់តុង អន់ទូក លើ រ៉ាលង កល់ ក្លោ កាម៉ាញ់ ។

ក.កាណាគ័ តងកានះ

-ភែ សំរាប់ ម៉ាម

-ហ្លា ប្រ៊ិត សំរាប់ ព្រុះ ភែ

-ជ្រេង សាំរ៉ាប់សុះ ម៉ន់ អើ ប្រ៉ះ យ៉ាង

-ព្រៀយ សាំរ៉ាប់ កាណង័ អំប៉ន់

-តាពៃ សាគៃ សំរាប់ រ៉ើះ ម៉ន់ ។

ខ.ឡាបៀប ប្រ៉គ័ : សាគ់ ប៉ាន់ដា កាណង័ ត្រគ់ រ៉ះ កា តាំងឡា ប៉ាឡូក អន់ ហ្លង់ ឡឹង ឡាបៀប ប៉ាឡូក៍ អា អន់ទ្រួល ហិ ។ កេះណោះ កាណង័ ដែក ភែ កា តាំងឡាំ ប៉ាឡូក៍ ម៉ោញ ដូវ ១០-១៥ ប៉ាឡាង ។ សុះ ជ្រេង រ៉ើះ តាពៃ ម៉ន់ ប៉ាសាប តាំងឡា ប៉ាឡូក ម៉ាម ភែ ហាង ។

គ.កាន អន់ហ្គាល់ សារ ត្រត់ សារ យចះ

-ប៉ាណួស យចះ អ៊ែ ម៉ាម ភែ អូ ទិ កេះណោះ ភែ ឡាក កាណុង ពីរ អូអ្លុ ឡាគ់ អូ អ្លុ ឡាវ៉ាន់ រ៉ាវ៉ែត ឡាកោ លូ យំ ម៉ូះ ម៉ាត់ ណើង តិគ័ ។ ទឹល នីណោះ៎ ពូ អ្លុ អន់តគ់ ផា សារ ណោះ ត្រត់ ទ្រង ពូ តាទិច អូ ទី ពឿង ចឹង ខឹន សោម លើ ប៉ាគែក តាគ់ អន់តើ រ៉ុី សារ កាប អុះ ។

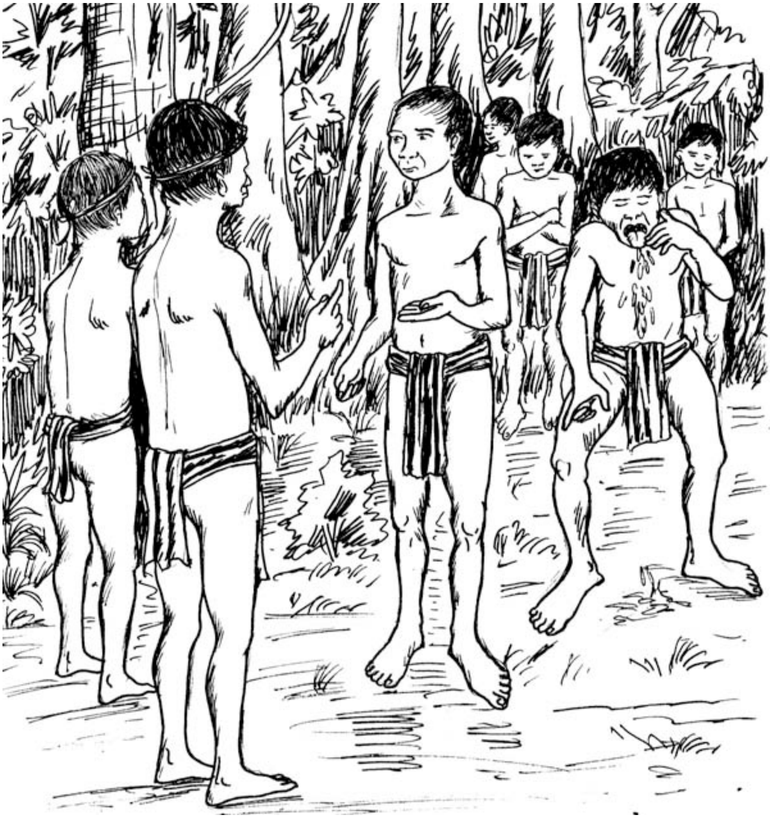

-ប៉ាណូស ត្រគ់ះ អ៊ែ ម៉ាម ភែ ហាច់ ទិណោះ អូ ទី សារ ញ៉ា កើត ពឹះ អុះ ប៉ិច ឡាវ៉ាន់ កា ដាគ់ ឡាគ់ កា អ្លុ ដេល ។ ចានែក ឡាកោ លូ ម៉ូះ ម៉ាត់ អ៊ែ ណាវ្គ កា អ្វៃ ដាគ់ ប្រាន ។ ទឹល នីណោះ ពូ អ្លុ អន់ តគ់ ផា អ៊ែ ហាង ចាយ័ កាណុង កាន ប៉ាឡ្វក័ ណោះ ។

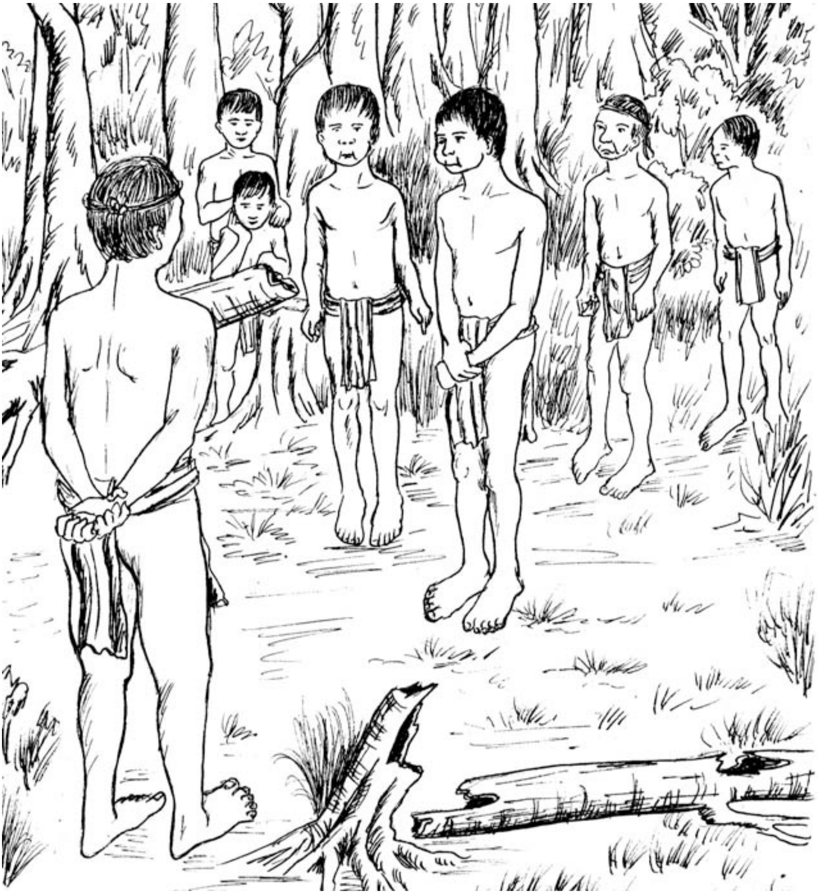

៧.២.ប៉ាឡួក័ ពួត ទៀក តុ

កាន ប៉ាឡួក័ អា ឃឺ សាំរ៉ាប់ កាន ពូ ច្រោម ប៉ាណួស ទី អន់ ហ្នាំ វ៉ាន់កាចាយ លូ ប៉ាណួស ឡូ ទៀង ឡាក់ អ្ហុ ប្រ៉ក័ អន់ ពូ អន់ ទៀគ អឹគ ព្លុ រ៉ុងអា រ៉ុងអ៊ង លើ កោះបាំង តៅ ហាប់ អន់តាន័ ជុង ។

ក.កាណាគ័ តងកាន :

-ប៉ាសយ់ សាំរ៉ាប់ អន់ កាណេង័ តាទុ តេះ

-កគ័ កាអ៊ល ណាវ៧ ១

-អំហ្មោ ១ កាតុ

-ព្រៀយ សាំរ៉ាប់ កាណេង័ អំប៉ន់

-ជ្រេង សាំរ៉ាប់ អើ ប្រ៉ះ យ៉ាង

-តាពៃ សាគែ សាំរ៉ាប់ រ៉ើះ ម៉ន់ ។

ខ.ឡាបៀប ប្រ៊គ័ះ

រ៉ះ អន់ ពូ ហ្លង់ ឡឹង ឡាបៀប ប៉ាឡូក៏ អា សាន់តុក ទៀក តុ អន់ ក្លូះ កេះណោះ ចៃគ អំហ្មោ កាណុង ណោះ រ៉ើះ តាពៃ ម៉ន់ ប៉ា ស្យាប ប្រ៊ី តាំងឡា ប៉ាឡូក៏ ពួត អំហ្មោ កាណុង កគ័ ហង ។

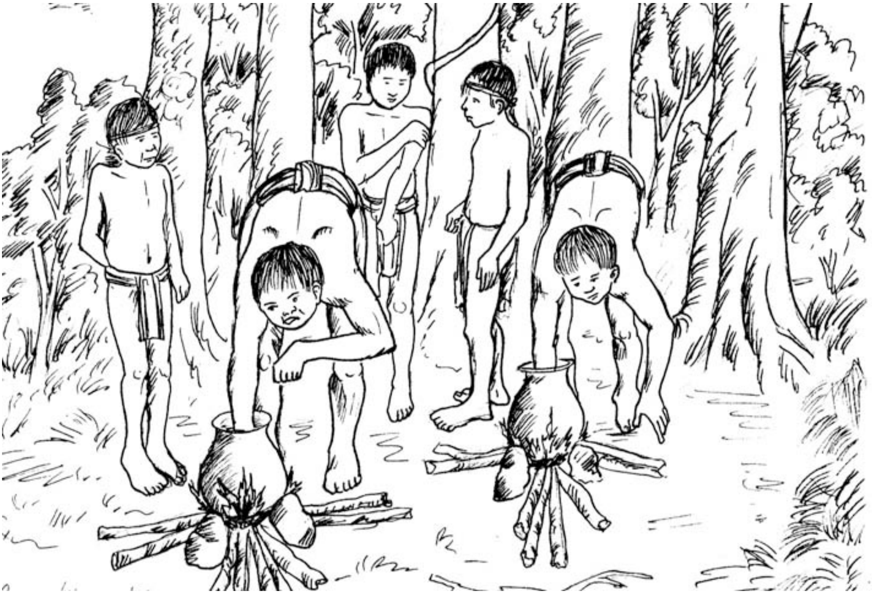

គ.កាន អន់ហ្គាល់ សារ យច សារ ត្រគ់

-ប៉ាណ្ហូស ត្រគ់ : អ៊ែ ពួត អ្យក់ អំហ្មោ កាណុង កក័ ទៀក តុ ផះ ក្លួះ គ្រុក ៗ ដាគ់ សាំបាយ អ្វូ ទី រ៉ាឡាក អុះ ។ ទី ណើ ផា កាន ប៉ាឡូក័ ណោះ ចាយ័ ទ្រង អ៊ែ តាទិច ហង ។

-ប៉ាណ្ហូស យច: អ៊ែ ពួត អ្យក់ អំហ្មោ ពឹង ទៀក តុ រ៉ាឡាក តី ត្រគ់ អន់ដា ទៀក តុ ប្ហ៉ោហ ប៉ាញ៉ូ ឡាកោ អ៊ែ ប៉ារំ ។ ទី ណើ ផា សារ ណោះ ត្រគ់ ទ្រង ពូ តាទិច ហង ។

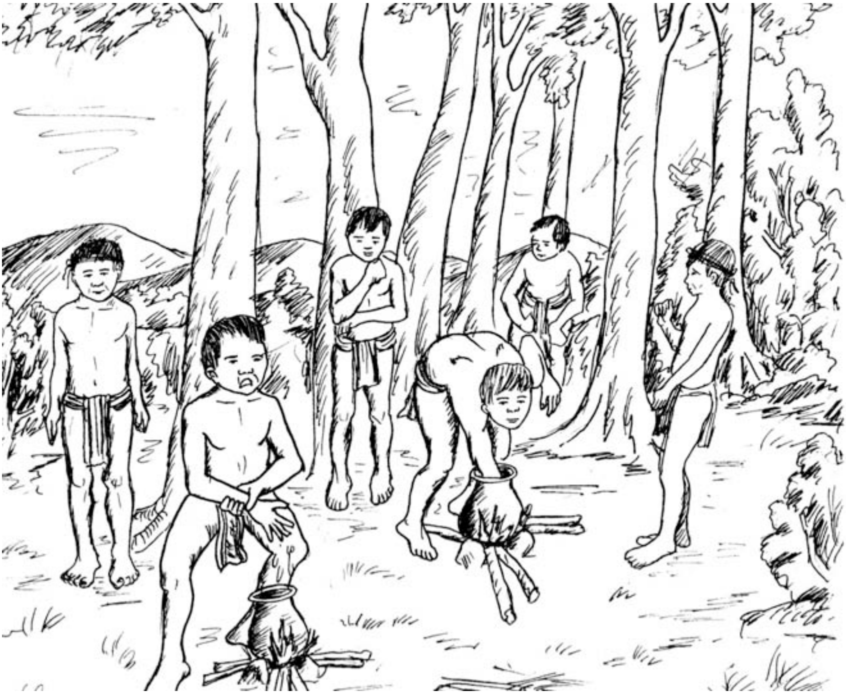

៧.៣.ប៉ាឡូក ប៉ូះ ទៀក :

សាំរ៉ាប់ ប៉ាណូស ទី អន់ហ្នាំ សាំកូវ ឡូ ទៀង ឡាក់កា កាន ប៉ាឡូក័ ពួត ទៀក តុ ដេល ។

ក.កាណាគ័ តងកាន :

-រ៉ែ ម៉ោញ ប៉ង់

-ទៀក ទ្រូង ជ្រុំ គិត អន់តើះ

-អ៊្លួង សាំរ៉ាប់ កាណង័ ពីត ទៀក

-គន តើម សាន់តាង ទឹប ហ្លា

-ផាម អ៊្យិរ

-ជេន (ជៀន)

ខ.ឡាបៀប ប្រ៉េគ័ះ

-អន់ទ្រួល ចឹង ឡាច់ ឡឹង ហី កាណង័ ត្រគ់ ប៉រ់ ឡឹង ប្រ៉ះ តេះ ប្រ៉ះ ប្លៃង ហិ កាន ប៉រ់ ណោះ ពិន ត្រគ់ ព្រឹះ ភែ ពឹង អង់រឹម ហី លូ ម៉ន់ ផា សារ អា ផា ចាយ័ ទ្រង អាញ់ អន់ ភែ អា អៀរ អូ ខឹន ចោះ សាគៃ អូ ខឹន សា ។ ផា ត្រគ់ ទ្រង ពូ អន់ អៀរ ចោះ សាគៃ សា ភែ អា អន់ ទិ អន់តាន័ ជុង ឡូត ។

សើគ ពៃ ពូ រ៉ះ ផា ផានៃវ បក់ ត្រគ់ ចាយ័ ភែ អ៊ែ កាណាគ័ ញ៉ា កា អូ ខឹន សា អុះ ។ បក់ ភែ ប៉ាណួស អូ ចាយ័ ណោះ ណាវ្គ កា ណាគ័ សា កាណាគ័ ចោះ ភែ អ៊ែ ទិ បឿះ អូ សល់ លូ ម៉ោញ ប៉ាឡាង អុះ ។ បក់ អូ ថៃ កា សារ ហ៊ែង តីស ហ៊ែង អ៊្លឹង ពូ ឡាប់ ញម គិត អៀ ហង ។ ហះកា បក់ តីស ពុត អន់ខ្មៃ ប៉ាឡូក័ ទឹល ឡុច ។

-តាំងឡា ប៉ាឡូក័ មួត កាណេង័ លូ អុះ ម៉ី លូ ក្រាគ់ អង់កង់ ឡាំ ទិ ប៉ាគ់ ទៀក ។

-កាណេង័ ពីត ទៀក លូ អ៊្លូង តែង អំប៉ាំង ១ ទង វ៉ាយ តែង កាន់តេះ ១ ទង វ៉ាយ លូ ម៉ន់ អើ ប្រ៉ះ យ៉ាង អន់ទ្រួល ហិ ។

លឹក ទី ១ ពូ សាន់តប់ សាន់តាង ពឹង ទៀ

កេះ សាន់តប់ សាន់តាង ពូ អន់ បក់ ច្រោម ពូ កាប អន់ទ្រួលះ « ផា ចាយ័ ទ្រង អាញ់ អន់ សាន់តាង អា អ្វៃ សាត់ ឡាញ់ចឹន ផា ចាយ័ ទ្រង ពូ អន់ សាន់តាង អា ឡាយ៉ោ អំបុង ហ្យូវ ឡូត ។

ប៉ាណូស ពូ ច្រោម កា កាប ម៉ត់ ឡាក់កា ប៉ាណូស ច្រោម នី ទៅ ដេល ។

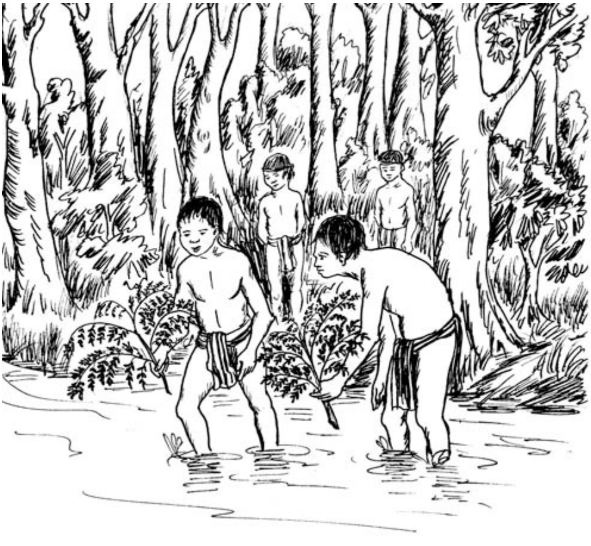

កាន អន់ហ្គាល់ យច ត្រត់

-ប៉ាណូស ចាយ ៈសាន់តាង អ៊ែ ដាក់ អៃ្វ រ៉ុស សាត់ ឡាញ់ចឹន ឡាក់កា អៃ្វ ពឹង គុល អ៊ែ ទៅ ។

-ប៉ាណូស អូ ចាយៈ សាន់តាង អ៊ែ កើត ឡាយ៉ោ ហ្លា យប ៧ ឡួត យ៉ះ ពូ តោត ពឹង ទៀក នីទៅ កាតាម ។

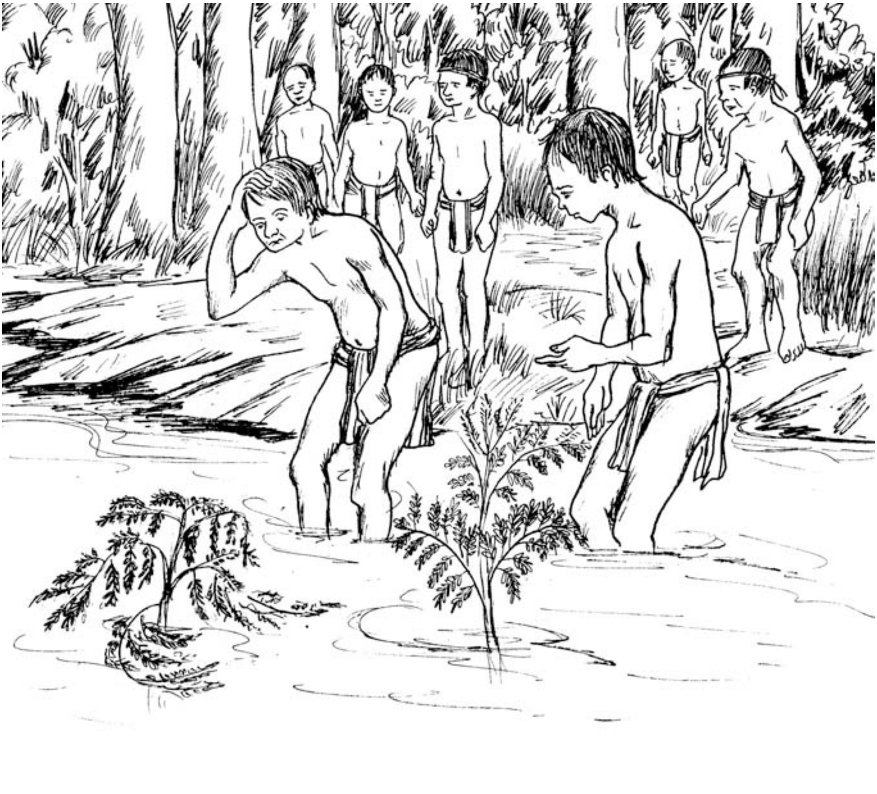

លឹក ទី២: ស្រោច ផាម អ្យិរ ពឹង តើម សាន់តាង

ផា អូ ញូម ឡឹង កាន ស្រត់ តើម សាន់តាង ពូ ម៉ុត កាន ប៉ា ឡូក័ ទី ២ ឃី ស្រោច ផាម អ្យិរ ពឹង តើម សាន់តាង ។

ពូ ប្រ៊ិ ប៉ាណូស ច្រោម លូ ប៉ាណូស ពូ ច្រោម ម៉ន់ ផា ៖ «ផា ចាយ័ ទ្រង អាញ់ អន់ អាញ់ ស្រោច ផាម អ្យិរ អា តាំងហាត់ ច្រាក ពួយ គុល សាន់តាង ម៉ុត កាណុង ឡាអារ ទៀក» ។

កាន អន់ហ្មាល់ យច ត្រត់

-ប៉ាណូស ចាយ័ : ផាម អ្យិរ អ៊ែ តាំងហាត់ ពួយ តើម សាន់តាង ទឹល ឡាអារ ទៀក ។

-ប៉ាណូស អូ ចាយ័: ផាម អ្យិរ អ៊ែ ចឹង ដោង អំប៉ុាង អា ។

ប៉ប័ នែវ ណោះ កាណង័ ទឹប ឡាក់កា អន់ទ្រួល ទៅ ។

លឹក ទី ៣ៈ ប៉ាឡិច ជៀន (ជេន) កាណុង ទៀក

បេី ខាក់ ឡឹង ស្រត់ សាន់តាង ពូ អន់ ប៉ាណ្ហូស ច្រោម លូ ប៉ាណ្ហូស ពូ ច្រោម ប៉ាឡិ ជៀន កាណុង ទៀក ។ ជៀន អា ឃឹ កាណោគ័ ពូ ប្រ៉គ័ លូ ប៉ាអ្ហូ សាល្បៀវ ។ ហះកា ផា ពូ ប៉ាឡ្ហូក អ៊ែ ចឹង ក្រាំ ពួយ ប៉ានឹរ ពូ ម៉ត់ ផានែវ ពិន អ្ហូ ទី សារ យច ។

កាន ប៉ាឡិជៀន ពឹង ទៀក អា ពូ ប្រ៊ើ ប៉ាណ្ហូស ច្រោម លូ ប៉ាណ្ហូស ពូ ច្រោម ម៉ន់ ម៉ោញ្ជូ ដ្ហូវ ម៉ោញ្ជូ ទង ផា : «ផា ចាយ័ ទ្រង អាញ៉ូ អន់ អាញ៉ូ ប៉ាឡិ ជៀន អា ក្រាំ រ៉ុក ៧ ម៉ុត កាណុង ឡ្ហាអារ ទៀក ឡ្ហូត ។ ផា ត្រគ់ ទ្រង ពូ អន់ ជៀន អា ដោង កាំប៉ុង អា ។

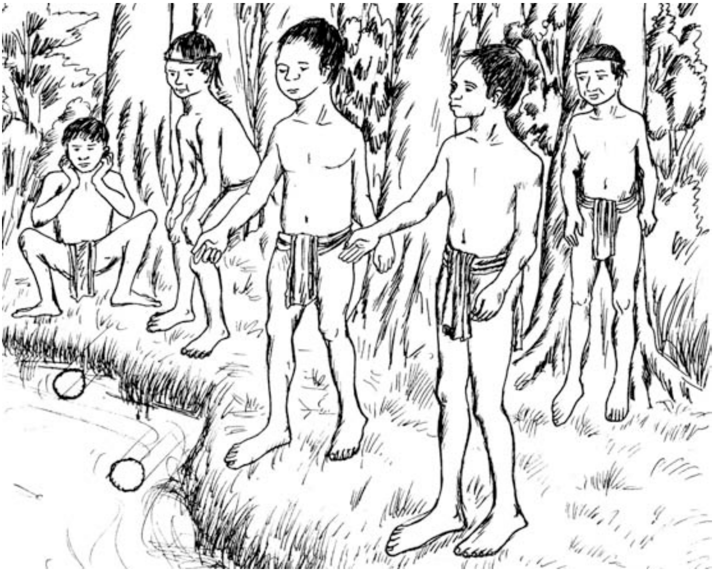

កាន អន់ហ្គាល់ យច ត្រគ់

-ប៉ាណូស ចាយ័ះ ជៀន អ៊ែ ចឹង ក្រាំ រ៉ុក ពឹង ឡាអារ ទៀក ។

-ប៉ាណូស អូ ចាយ័ ៈ ជៀន អ៊ែ ចឹង ដោង ប៉ប អំប៉ប អំប៉ាំង អង់កង់ ទៀក ។ ទឹល ប៉ប័ ជៀន ក្រាំ នែវ អា កាណង័ ទឹប ប៉ាណូស អូ ចាយ័ អន់ រ៉ាឡូវ សារ ណោះ ចាយ័ ទ្រង ពូ កេះ ។

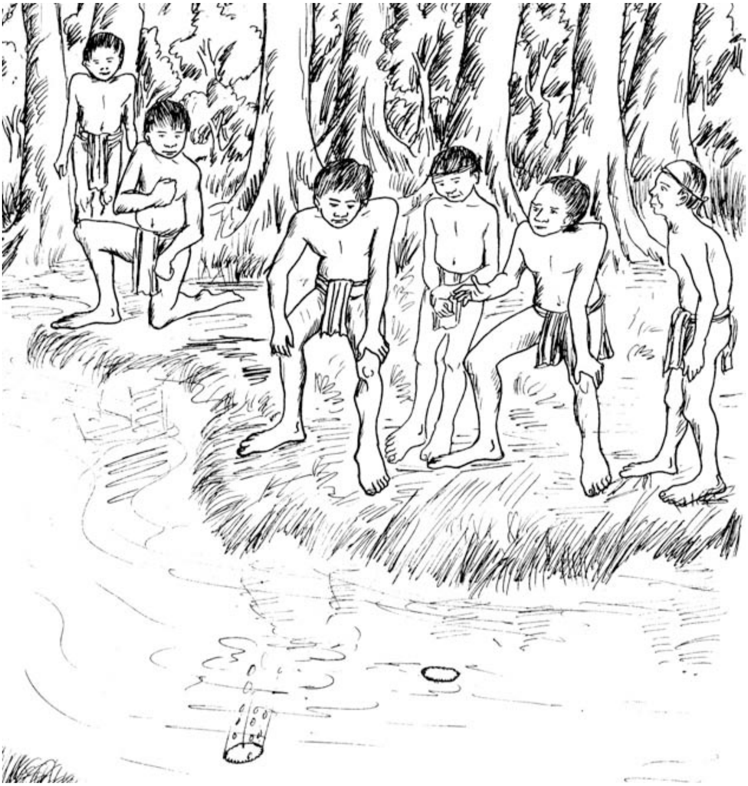

លឹក ទី ៤: ប៉ូះ ទៀក

ផា អូ ញូម ឡឹង ប៉ាឡិ ជៀន ពូ អន់ អន់ខ៊ែ ប៉ូះ ទៀក ហាង ។ អន់ទ្រួល ចឹង អន់ ប៉ូះ បក់ ច្រោម ពូ លូ ប៉ាណូស ពូ ច្រោម កាប ម៉ន់ នីទៅ ផាះ« ផា សារ ណោះ ត្រគ់ ទ្រង អាញ់ អន់ អាញ់ ប៉ូះ ទៀក ដាគ់ សាង ប៉ាង៉ះ ។ ផា ចាយ័ ទ្រង ពូ អន់ ទៀក វ៉ា ញ៉សក់ អន់ ម៉ៃគ ទៀគ ក្លាគ់ ពឹង អន់តើះ អាញ់ ឡាច់ ផាម ទ្រង ម៉ូះ ម៉ាត់ ។ ទឹល ម៉ត់ អើ វ៉ាយូ វ៉ាយ៉េះ ប្រ៉ះ តេះ ប្រ៉ះ ទៀក កេះ កាណេង៍ អន់ អន់ខ៊ែ ប៉ូះ ទៀក ហាង ។

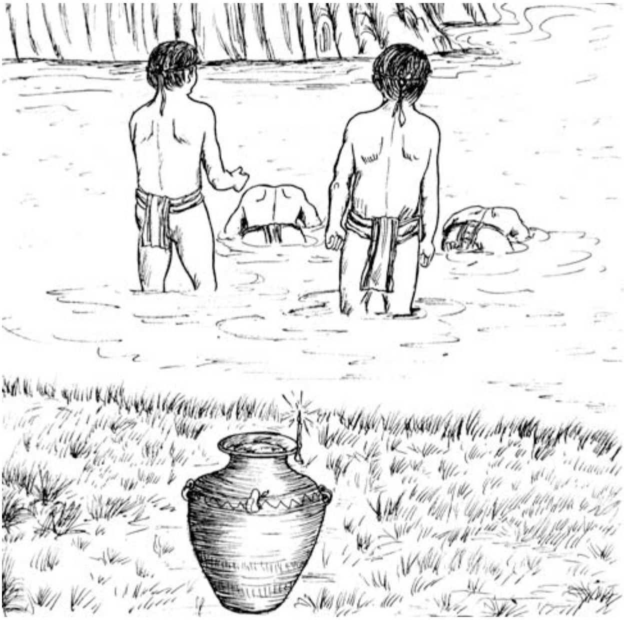

កាន អន់ហ្គាល់ យច ត្រគ់

-ប៉ាណ្ហួស ចាយ័ះ ទៀក អ្វៃ ដាគ់ សាង ប៉ាង៉ះ អ្វូ តាក័ ទៀក លូ អ្វូ ទី សារ ញ៉ា កើត ពឹះ អុះ ។

-ប៉ាណ្ហួស អ្វូ ចាយ័ះ ទៀក កើត រ៉ាញ់សក់ អ៊្រុង តាក័ ទៀក ទុកព្រុក ទុកព្រេ លូ ឡាច់ ផាម ទ្រង ម៉ូះ ទ្រង ពីរ ខង ផះ អ៊ែ កាម៉ោច អ៊ែ ប៉ប័ ឡាក់កា ណាក សាំងកីរ ។ កាណង័ ប៉ោក ឡាច់ ប៉ាណ្ហួស ឡាក់ ឡាច់ ផាម ទ្រង ម៉ូះ ពឹរ ណោះ អន់តាន័ ជុង ។ ឡៃង ណោះ អ៊ែ ឡាប់ យច ឡាប់ ញូម ស៊ង កា ពូ ហង ។

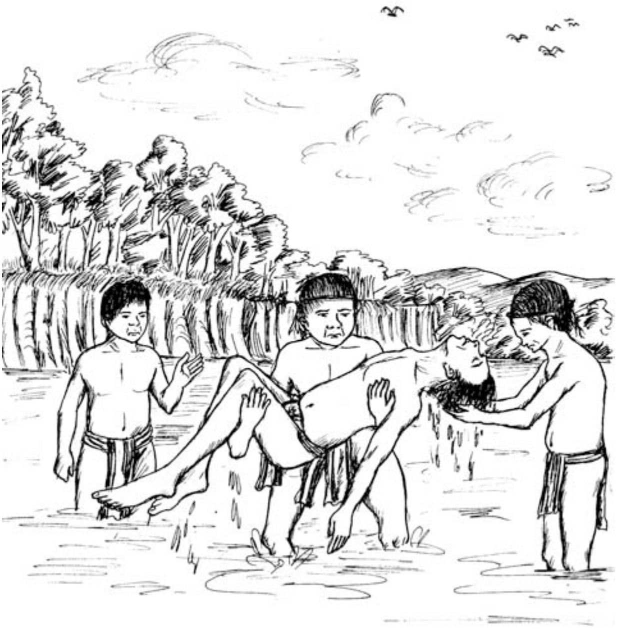

៧.៤ប៉ាឡូក័ តូះ អន់ទ្រៀក

ប៉ាឡូក័ តូះ អន់ទៀក អា ឃឺ ពូ ប៉ាឡូក័ សាំរ៉ាប់ ច្រោម ប៉ាណូស ទី អន់ហ្នាំ សាំងកូវ លើ គ្រូ ឡូ ទី អន់ហ្នាំ សាំងកូវ ដេល ។

ក.កាណាគ័ តងកាន :

-អន់ទ្រៀក សាំរ៉ាប់ ប៉ាហ្លច់ អន់ រង ចូង អំបុំង សំឡី

-ហ្លា ត្រោ សំរ៉ាប់ សាប់ តាប៉ាង តី

-សំឡី សាំរ៉ាប់ សាប់ អំបុំង ហ្លា ត្រោ

-តាពៃ សាគៃ សាំរ៉ាប់ រ៉ើះ អើ ប្រ៉ះ យ៉ាង

-ជ្រេង សាំរ៉ាប់ សុះ អើ ប្រ៉ះ យ៉ាង ដេល

-ព្រៀយ សាំរ៉ាប់ កាណង័ អំប៉ន់

ខ.ឡាបៀប ប្រ៉ត័

-រ៉ះ ឡឹង ឡាប ប៉ាឡូក័ នែវ អា អន់ ពូ ហ្លង់ ។

-ប៉ាហ្លច់ អន់ទ្រៀក លូ អុញ អន់ តុ រង ៧ ។

-ចៃគ សំឡី អំបុាំង ហ្លា ត្រោ កេះណោះ ចៃគ អំបុាំង តាំប៉ាង តី ។

-ចូង័ អន់ទ្រៀក តុ ៧ អំបុាំ សំឡី លូ ហ្លា ត្រោ ។

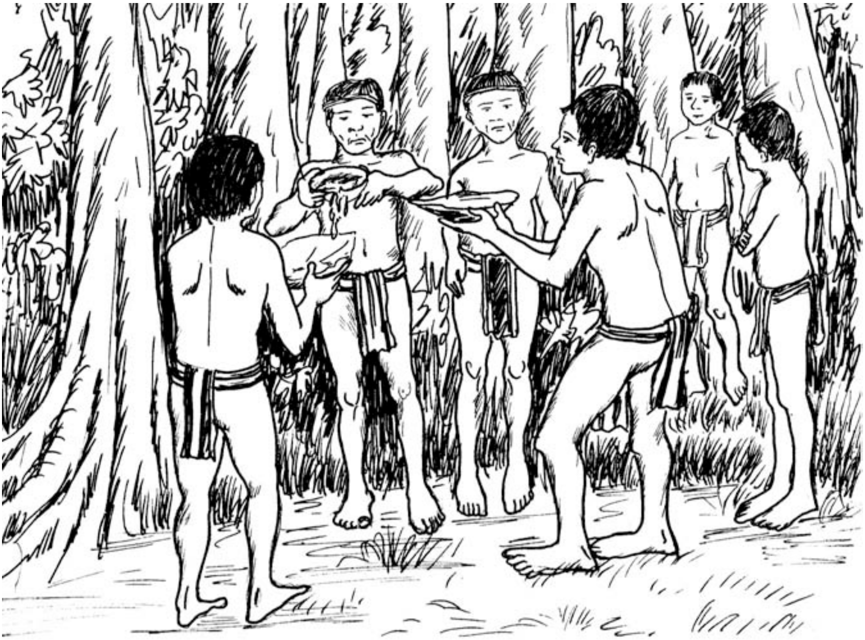

គ.កាន អន់ហ្គាល់ សារ យច សារ ត្រគ់

-ប៉ាណ្ហូស យច : អន់ទ្រៀក សា តាលូះ ហ្លា ត្រោ លូ សំឡឺ ឡាច់ រ៉ាឡាក ទឹល អំប៉ាង តី ប៉ាណ្ហូស ទី អន់ហ្គាំ សាំងកូវ ឡូ ទៀង ។ ទី ណើ ផា ពូ ប្រោម អ៊ែ ត្រគ់ តាទិច ហង ។

-ប៉ាណ្ហូស ត្រគ់: អន់ទ្រៀក អ្វៃ ទួម ដឹង ពឹង សំឡឺ លូ ហ្លា ត្រោ អ្វូ ទី រ៉ាឡាក តី អុះ ។ ទឹល នីណោះ កាន ប៉ាឡូក័ ណោះ ចា យ័ ទ្រង អ៊ែ តាទិច ។

៨.កាន សំយ៉ាំង សៃម ប៉ាល្យៀង

កាន ប៉ាឡូក័ ចំ ឡាក់ ត្រគ់ ប៉ាឡូក័ ប៉ាគ់ ព្រី ប៉ាគ់ ទ្យៀក ពូ ត្រគ់ ច្រូ សៃម ប៉ាល្យៀង ភឿ ប៉ិច អ្លុ អន់តគ់ ផា សៃម តេះ ដាគ់ ញ៉ា អូ ។ សៃម ពូ ឌុ សាំយ៉ាំង សើគ ពៃ ទី ឡាក់កា សៃម សាសៃរ សៃម ប៉ាល្យៀង សៃម ប៉ាបិ សូម អប៉្វាល័   សាទុះ អ្យិរ ព្រី កាតត លូ ជឹល ហោហ ...។

អន់ទ្រួល ចឹង ឡាច់ ឡឹង ហី កាណង័ កាប៉ាច់ ទិ ព្យៀរ ប៉ែង ត្រគ់ អំប៉័ន់ ព្រៀយ ចី ភៃ ច្រូ សៃម ប៉ាល្យៀង ភឿ អន់ សៃម តេះ ដាគ់ ម៉ាគ់ ចាយ័ កាណុង កាន ប៉ាឡូក័ ណោះ ។ អន់ឌៃ កាប ផា « អឺ សៃម ប៉ាល្យៀង ក្លាង បារ់បិ យ៉ាគ់ សាសៃរ តេះ អន់ ត្រង់ ម៉ង់ អន់ សឹត ម៊ឹត អន់ តើល កា អាញ៉ូ ណើ» ។ កេះ ច្រូ សៃម ណោះ ផា កាតាំង ជឹល ហោហ សាទុះ ញ៉ាំ អ្យាំ ពិវ លូ សូ ក្វាល់ អ្យិរ កាតត ផះ ពិន ជឹរ ឡឹង ហី សារ ណោះ ឃឺ ត្រគ់ ទ្រង ពូ ហង ។

ផា សៃម អ្យាំ តេះ គៃង សាំងអ្យោ ណោះ ឃឺ ចឹង ចាយ័ ទ្រង ពិន ហង ។

៩.កាន អើ ប្រ៉ះ យ៉ាង

ទ្រៀម កាណាគ័ ញ៉ា លូ អន់តគ់ វ៉ះ កា មួត តាំងឡា ប៉ាឡូក័ ទិ ពៀវ បែ៉ង អន់ ហ្លង់ ទិណោះ៍ កេះ ៧   កាណង័ អំប៉ន់ ព្រៀយ សុះ ជ្រេង វ៉ើះ តាំពៃ ម៉ន់ អើ ប្រ៉ះ យ៉ាង ផា ៖ « អឺ វ៉ាឃូ វ៉ាយ៉េះ ប្រ៉ះ តេះ ប្រ៉ះ ប៉្លៃង អន់ដីស ជឹរ ហៃ ជឹរ សាមង័ វគ័ **ក** លូ វគ័ **ខ** ប៉ាឡូក័ គួប អន់ខ្ញែ អា ។ ផា វគ័ **ក** ឡូ ទៀង តាទិច ប៉វ់ អន់ កាន ប៉ាឡូក័ អា ចាយ័ ទ្រង ពូ ។ ផា អ៉ែ អូ ឡូ ទៀង ពូ ប្រោ អ៉ែ តា ដោះ តាំឌែល ប៉វ់ អន់ កាន ប៉ាឡូក័ អា ចាយ័ ទ្រង អ៉ែ » ។

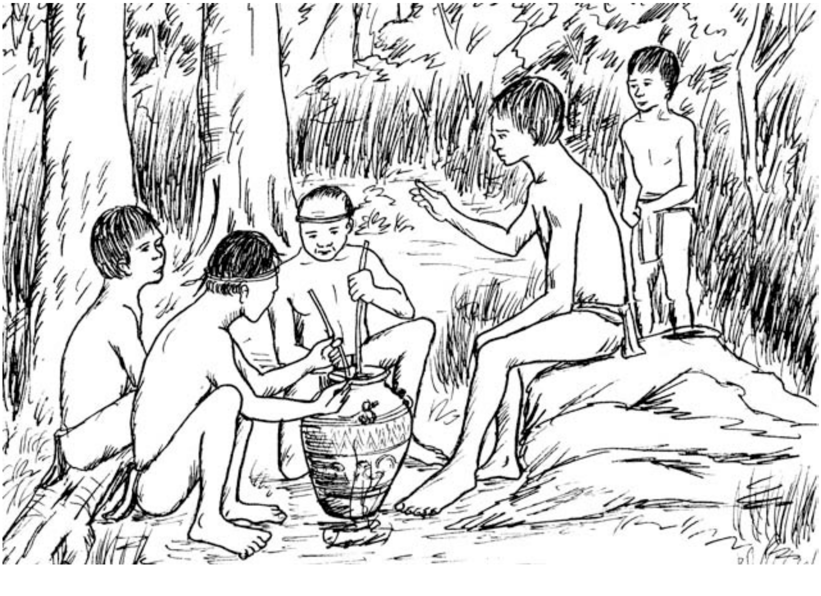

១០.កាន ស៊ង រ៉ាស អំប៉ាស

បក់ អូ ចាយ័ កាណុង កាន ប៉ាឡូក័ ត្រគ់ ស៊ង រ៉ាស អំប៉ាស អន់ កា បក់ ចាយ័ ពួយ កាន អន់ឌ្មែ សាញ៉ា អន់ទ្រួល ។ កាន មប រ៉ាស អំប៉ាស ណោះ ពូ មប អន់ ហះ ចារ ប៉ាឡូក័ ណោះ ហង អូ ទី អន់ ទោ អុះ ។ កាន តាំង រ៉ាស អំប៉ាស ណោះ ទី អៀង នែវ រ៉ឹច លូ គួង ពៀវ សំរ៉ុក កាបាយ័ ពៀវ កាតុ កាប៉ូវ ពៀវ កល់ រ៉ក់ ពៀវ កល់ លើ រ៉ាស អន់ទៀត១ ណាវ្គ ។

ផា ប៉ាឡូក័ សារ ប៉ាណ្ហូស ទី អន់ប្ហាំ សាំងកូវ ពូ អូ ប្រ៉ុ ស៊ង អុះ អៀ្យគ កា អ៊ែ ចៃគ អន់ប្ហាំ ។ ទឹល នីណោះ ពូ ក្រាន័ កា តាំង ហ៊ៀត អ៊ែ ឡាច់ ឡឹង ស្រុក ខោ ហង ។

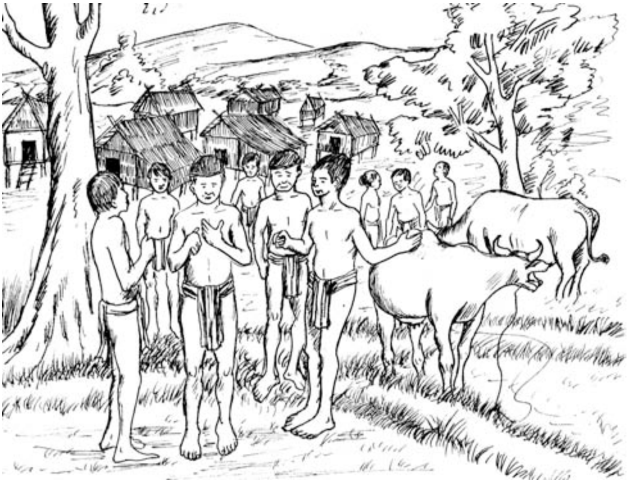

១១.សឹត ឡឹង ប៉ាឡូក័

រ៉ាស បក់ ពិន ចាយ័ កាណុង កាន ប៉ាឡូក័ ណោះ ត្រត់ អន់ កា កាណង័ តាម រ៉ាស ពិន ទី អៀង លើ ប៉ែត ។ កេះណោះ ពូ ត្រត់ តាតះ ព្រី ទៀក ស្រុក តេះ លូ អុះ មី ឡាក់ ម៉ុត សាំយ៉ាំង សារ លូ សាគែ ។ កាណុង កាន តាតះ ណោះ ពិន ត្រត់ អ្យក់ ផាម លូ ទៀក តាពៃ ឡាយ ចៃគ ទឹម អន់តួវ អ្យក់ កាហ្លាប អ៊ុរ ឡាប ពឹង ជុង

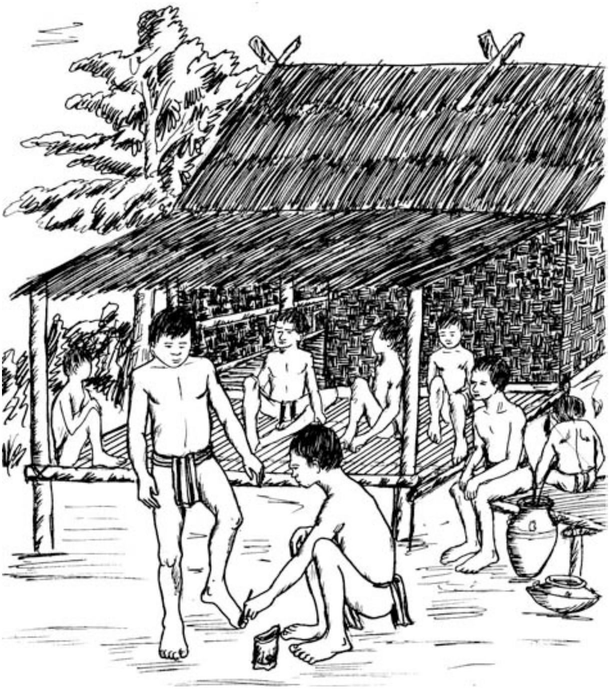

កាំឡាំង ស្រុក កេះ ណោះ កាប ផា ៖ អ្យក័ អាញ់ តាតះ អា ជៃ អន់ ទី កាន អីគ ព្លុ តុ ហាង អាញ់ តាតះ លូ សាគែ តីស តាពៃ តីស អា អន់ ឡាអត់ វ៉ិច លូ ទៀក តាពៃ លូ សះ សាយ រ៉ាយ ប្រ៉ាគ័ គិត អៀ ហង ។

១២.កាន កាប ប៉ាតះ រ៉ះ ប៉ាតាំ

អន់ទ្រួល ចឹង អៃត ស៊ង អា កាណង័ ទិ ព្យេវ កាប ប៉ាតះ រ៉ះ ប៉ាតាំ កា មួត ព្យេវ ដូវ ផា ៖

- «អ្យគ័ សារ អន់ដីស អា សះ សាយ   រា៉យ ប្រ៉ាគ័ កេះ» ។
-«អន់តឹគ ឡឹង អា អន់ទ្យេ ឡឹង ញ៉ឹង ផា ព្យឿ កាប ពោ ប្រោ រោ៉ ចាចក់ សារ អៃ្ញ កាឪ អៃ្ញ ដៃស »។
-«ឡឹង ដារ់ អា គែង ម៉ាត់ ពិន អៃ្ញ ប្រ៉ែគ័ អុះ ប្រ៉ែគ័ ម៉ី ហី តង ហាវ ប៉ាញ៉ាវ តង ប៉ីរ់ ឡាក់ កា ប៉ាន់ដា ពែ ទៅ » ។
-«ផា ចាក ទឹះ កាពែង ព្យេង តាកុល អ្វូកាប ឡើ អ្វូ អើ សិច សារ អា តុ ទៅ លូ អ្វូ កេះ ហង »។

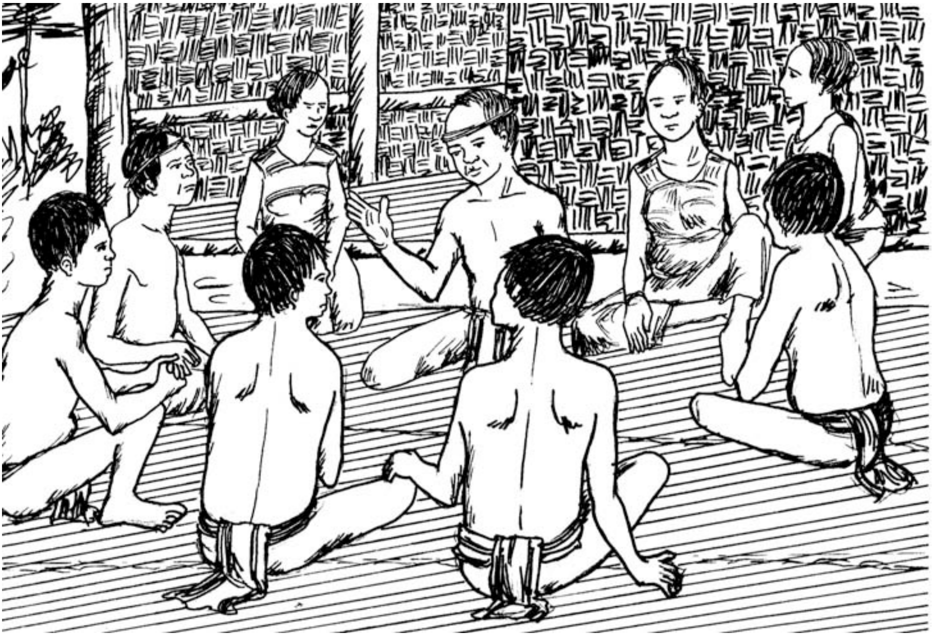

កេះណោះ មួត ពៀរ ដូវ ណោះ កា ឡាប់ ឡាកោ ពឿ ឡាកោ អ៊ែ អន់ កា មួត ក្រាគ់ តាំងកង់ កាណង័ សាំយ៉ាំង ។ កេះណោះ មួត កាណង័ លូ តាំងឡា សារ ទិ ពៀរ ប៉ែង រ៉ើះ តាពែ សៃ ពរ អៃត សង់ ថាំម៉ាដា លើយ ហង ។

១៧.កាន តុ ហាង

ត្រឹប កាន ប៉ាឡូក័ ប្រ៉ែគ័ អន់ ពិន អន់ហ្គាល់ ប៉ាណូស ប្រ៉ែគ័ យច លូ ប៉ាណូស ត្រគ់ លូ អ្វូ ទី កាន ប៉ាំតែក គួប សោប កេះ ។ ហះកា អ៊ែ ទី កាន អ្វូ ដាគ់ ដេល ឡាក់កា ប្រ៉ែគ័ អន់ ប៉ាណូស យច លើ ពិន អើ ផា ប៉ាណូស អ្វូ ចាយ័ កាណុង កាន ប៉ាឡូក័ ទី កាន អី គ ព្លុ តុ ហាង ចាន់ហ៊ែង ចាំងរ៉ៃ លើ តោ័ រ៉ាយ តោ័ រ៉ុង អ្វូ ចាត់ អ្វូ រ៉ាល ខង ផះ ពូ ម៉ន់ ពូ កាប ប៉ាស្យាប រ៉ះ លូ ប្រ៉ះ យ៉ាង ។ ញូន អា ហង បះ មួត ក្រាគ់ តាំងកង់ អ្វូ ស្វូរ អន់ ប៉ាឡូក័ ។ ផា ទី សារ កាឌី ត្រគ់ រ៉ះកះ ដាគ់ ប៉ាឡឹង បក់ យច ត្រគ់ អ្លុ ឡាប់ ញូម ឡោម ពូ ។ ចាំនែក បក់ ត្រគ់ ណាវ្គ ត្រគ់ អ្លុ ហៃ អ្លុ តាប៉ាប កាប ហៃ តារ៉ា ង័ ហៃ តាំពៀក ប្រ៉ែគ័ នីចម័ ជែ អ្យក់ តាម ពុត ប៊ុច អឹក ។

ឡុច

ង៉កឹរ កំពូល

អារម្ភកថា

នេះជាលើកដំបូងដែលក្រុមការងារអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធពីរភាសា អង្គការសហការ(ICC) ខេត្តរតនគិរី បានរៀបចំផលិត**សៀវភៅ សម្បថសច្ចារជនជាតិទំពួន** សំរាប់ថែរក្សាវប្បធមិ ប្រណី និងទំនៀម ទំលាប់ជនជាតិទំពួនអោយបានគង់វង្សដល់កូនចៅជំនាន់ក្រោយ។

គោលបំណងនៃការផលិតសៀវភៅនេះ គឺចង់អោយប្រិយមិត្ត អ្នកអានបានយល់ដឹងអំពីការដោះស្រាយបញ្ហានិងការស្វែងរកភាពយុត្តិធមិតាមបែប ប្រពៃណី ទំនៀមទំលាប់ តាមរយះការសម្បថសច្ចារជនជាតិទំពួន។

ក្រុមការងារយើងខ្ញុំសង្ឃឹមថា កូនសៀវភៅដែលលោកអ្នក កំពុងកាន់នឹងដៃនេះ ពិតមានប្រយោជន៏ដល់លោកអ្នកដែលចង់សិក្សាស្រាវជ្រាវពីវប្ប ធមិជនជាតិទំពួន។

ដើម្បីកែសំរួលកូនសៀវភៅនេះអោយកាន់តែប្រសើរឡើង ថែមទៀត ក្រុមការងារយើងខ្ញុំ រងចាំទទួលនូវមតិរិះគន់ស្ថាបនាពីសំណោក់មិត្តអ្នក អានដោយក្តីរីករាយជានិច្ច។

«សូមអរគុណ»

ក្រុមការងារនិពន្ធ

១. អ្វីទៅដែលគេហៅថាវិធីសម្បថសច្ចា ?

វិធីសម្បថសច្ចាគឺជាការបួងសួងអោយអារក្សអ្នកតាម្ចាស់ទឹកម្ចាស់ដី ជួយដឹងឮនិងជួយ រកភាពយុត្តិធម៌ក្នុងការកាត់សេចក្តី ថាអ្នកណាខុសអ្នកណាត្រូវ ក្នុងរឿងគេចោតប្រកាន់ ថាគ្នាលួច ទ្រព្យសម្បត្តិ និងចោតថាដាក់ផ្សៀល ធ្មប់ អាប ភិតក្បត់គ្នាឬធ្វើអោយកូនក្រមុំរេគមានផ្ទៃ ពោះ...។ ក្នុងការសម្បថសច្ចានេះដឹងហើយថា អ្នកណាខុសហើយ គឺអ្នកនោះ ត្រូវសងទ្រព្យសម្បត្តិគេពេញតម្លៃ តាមការកិច្ចសន្យាពីដើម អត់មានចុះអត់មានឡើងទេ សូម្បីគេអង្វរយ៉ាងណាក៏ដោយ ។

៣.ការសម្បថនីមួយ ៗ

ការសម្បថសច្ចារបស់ជនជាតិទំពួន ធ្លាប់សម្បថគ្នាពីដើម មាន៤ចំណុចធំៗ ដូចជាខាង ក្រោមនេះ :

១. សម្បថទំពាអង្ករ

២. សម្បថលូកយកដុំថ្មក្នុងទឹកក្ដៅ

៣. សម្បថពង្រីករលាយសំណរចាក់លើបាតដៃ

៤. សម្បថលោតទឹក

មុននឹងសម្បថម្ចាស់ដើមហេតុរឿងត្រូវជ្រើសរើសយក ការសម្បថមួយណាក៏បាន តាមចិត្តពួកគាត់ចង់នឹងយល់ព្រមគ្នា ។

៤. មនុស្សត្រូវចូលរួមស្ដាប់រឿង ក្នុងការសម្បថសច្ចា

- ម្ចាស់ដើមហេតុរឿងទាំងសងខាង
- អជ្ញាកណ្ដាល២នាក់
- ចាស់ទុំ យុវៈវយ័ បងប្អូន ក្នុងភូមិទាំងសងខាង ។

រូបគេបន់ស្រន់ទៅអារក្សអ្នកតា និងសត្វព្រៃ

៧. របៀបសម្បថនីមួយៗ

៧.១. សម្បថទំពារអង្ករ

សម្បថទំពារអង្ករគឺជាការសម្បថមួយ ដែលគេប្រើសំរាប់សម្បថរឿងគេចោទប្រកាន់គ្នា លួចឆក់បោកប្ញភិតក្បត់ប្ដីប្រពន្ធ ។

ក. សំភារៈដែលត្រូវការ :

- អង្ករសំរាប់ទំពារ
- ស្លឹកចេកសំរាប់ព្រុះដាក់អង្ករ
- ទៀនសំរាប់ដុតបន់ស្រន់ហៅអារក្សអ្នកតា
- អំបោះសំរាប់អញ្ជើកណ្ដាលបំពាក់លើក្បាល
- ស្រា ជ្រូកសំរាប់ឧបកិច្ចសែនបន់ស្រន់ ។

ខ. របៀបធ្វើ : មុនដំបូងអញ្ជើកណ្ដាលត្រូវ ប្រាប់ម្ចាស់សម្បថអោយយល់ពីរបៀប សម្បថនេះជាមុនសិន ។ បន្ទាប់មកទៀតអញ្ជើកណ្ដាលចែកអង្ករអោយម្ចាស់សម្បថ មួយនាក់មួយស្លាបព្រា ។ ដុតទៀនចាក់ស្រាឧបកិច្ចបន់ស្រន់រកព្រះអោយជួយប្ញដាក់បណ្ដាសំសា រួចហើយ ម្ចាស់សម្បថទំពារអង្ករ ។

-មនុស្សត្រូវ : គាត់ទំពារអង្ករម៉ត់ទាំងអស់គ្មានរឿងអ្វីកើតឡើងទេ ចង់លេបក៏បានចង់ ខ្ជាក់ចេញក៏បាន ។ ចំណែកខ្លួនប្រាននឹងមុខមាត់គាត់ទៀតក៏នៅល្អដូចធម្មតា ។ បើអញ្ចឹងគេដឹងថាគាត់នឹងហើយជាអ្នកឈ្នះក្នុងការសម្បថនោះ ។

ខ. របៀបធ្វើ : ប្រាប់អោយគេយល់ពីរបៀបសម្បថនេះ ដាំទឹកក្តៅអោយពុះ រួចមក ដាក់ថ្មក្នុងនោះ ចាប់ផ្តើមឧបកិច្ចបន់ស្រន់ ដាក់បណ្តាសាអោយម្ចាស់សម្បថ លូកដៃយកថ្ម ក្នុងឆ្នាំង ។

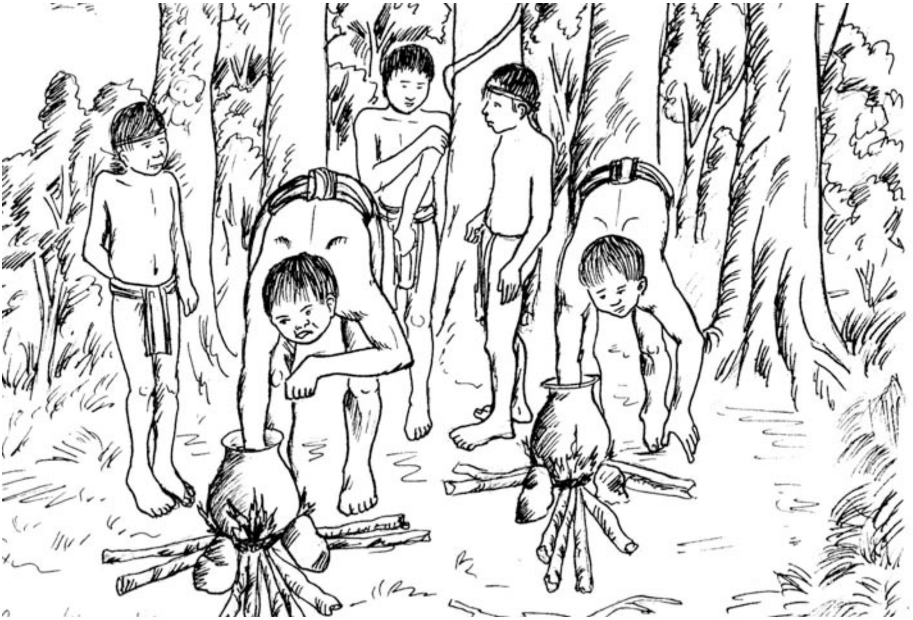

៧.៣. សម្បថលោតទឹក ៖

សំរាប់មនុស្សមានផ្សៀល ធ្មប់ អាប ដូចការសម្បថលូកទឹកក្តៅដែរ ។

ក. សំភារៈដែលត្រូវការ ៖

-អង្ករមួយច្បិចដៃ

-ទឹកអូរមានជម្រៅជ្រៅទ្រឹមទ្រូង ឬក៏ទ្រឹមជង្គង់

-ឈើសំរាប់អង្វាកណ្តាលវាយទឹក

-កូនដើមឈើតូច (ដើមសាន់តាង)

-ឈាមមាន់

-កងធ្វើអំពីឫស្សីចំនួន២

-ម្ចាស់សម្បថ អជ្ញាកណ្ដាល បងប្អូន និងចាស់ទុំចុះទៅកន្លែងទឹកទាំងអស់គ្នា ។

- វាយទឹកខាងលើ១ដងខាងក្រោម១ដង និងបន់ស្រន់ហៅព្រះ ។

លើកទី១ ដោតដើមស្ពៅខ្មោចក្នុងទឹក

ពេលភាគីទំនាស់ទាំងសងខាងដោតដើមស្ពៅខ្មោចក្នុងទឹករួចស្រេចហើយ អជ្ញាកណ្ដាលឱ្យដើមចោទបន់ស្រន់មុនថា « បើសិនជាឈ្នះខាងខ្ញុំ សូមឱ្យដើមស្ពៅខ្មោចនេះ នៅស្រស់ខៀវខ្ចី ។ តែបើសិនជាឈ្នះខាងគេ សូមឱ្យដើមស្ពៅខ្មោចនេះ ស្រពោនត្រួយឥឡូវនេះភ្លាម» ។

លើកទី២: ស្រោចឈាមមាន់ពីដើមស្តៅខ្មោច

វិធីទី២ ដែលគេស្រោចឈាមមាន់លើដើមស្តៅខ្មោចនេះ ធ្វើឡើងនៅពេលណាដែលគូរទំនាស់ម្ខាងទៀតមិនសុខចិត្ត ឬមិនទុកចិត្តទៅលើវិធីទី១ ។ វិធីនេះ អជ្ញាកណ្តាលឱ្យអ្នកដើមចោទ និងដើមចោទបន់ស្រន់ដូចគ្នាថា «បើសិនជាត្រូវខាងខ្ញុំ សូមឱ្យខ្ញុំស្រោចឈាមមាន់នេះលើដើមស្តៅខ្មោចនេះ ដោយហូរពីចុងរហូតដល់គុលក្នុងបាតទឹក តែបើខ្ញុំចាញ់សូមឱ្យវាអណ្តែតលើផ្ទៃទឹកចុះ »។

ការទទួលស្គាល់ខុសត្រូវ

-អ្នកឈ្នះ: ឈាមមាន់ដែលគាត់ស្រោច នឹងហូរពីចុងស្តៅខ្មោចរហូតដល់គុលវា ។

-អ្នកចាញ់ : ឈាមមាន់ដែលគាត់ស្រោច នឹងអណ្តែតឡើងលើផ្ទៃទឹក ។

ពេលឃើញដូចនេះ អជ្ញាកណ្តាលនឹងឃាត់ម្តងទៀតដើម្បីឱ្យភាគីទំនាស់ពិចារណា និងសម្រេចចិត្តបញ្ឈប់ត្រឹមនេះ ឬអនុវត្តវិធីបន្ទាប់ទៀត ។

ការទទួលស្គាល់ខុសត្រូវ

-អ្នកឈ្នះ : កង់របស់គាត់នឹងលិចក្នុងទឹកតែម្តង ។

-អ្នកចាញ់ : កង់របស់គាត់នឹងអណ្តែតឡើងលើផ្ទៃទឹក ។

ពេលឃើញខុសត្រូវលើកទី៣នេះហើយអជ្ញាកណ្តាល អាចឱ្យយោបល់ទៅភាគីទំនាស់ ជាពិសេសអ្នកចាញ់ ឱ្យពិចារណាឡើងវិញ និងសារភាពបញ្ចប់រឿងត្រឹមនេះ ។

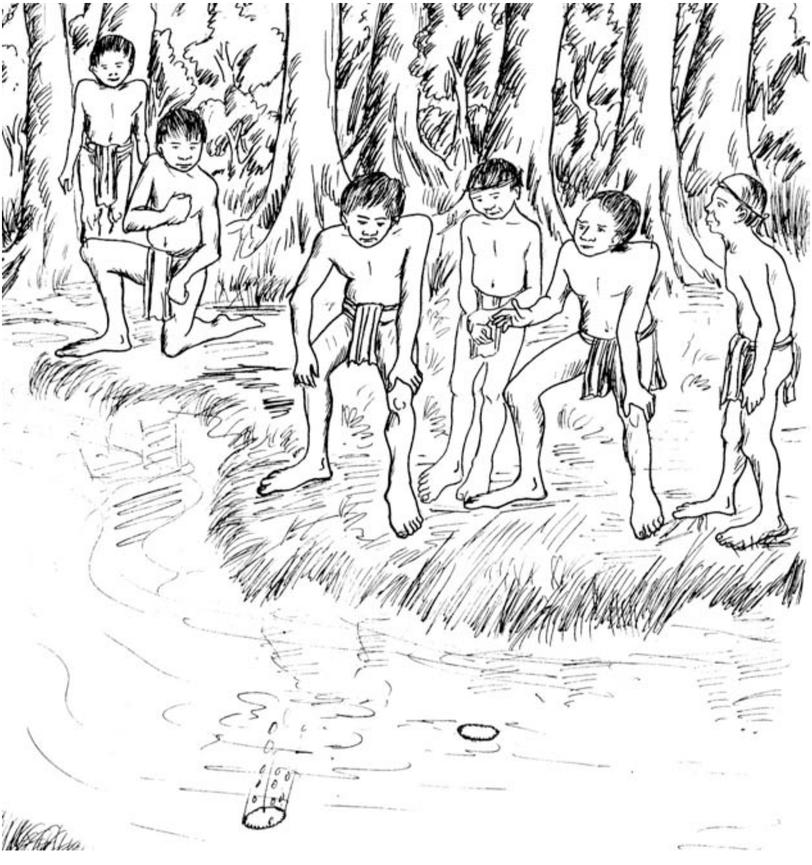

ការទទួលស្គាល់ខុសត្រូវ

-អ្នកឈ្នះ : ទឹកនៅថ្លាដដែល ហើយគាត់ជ្រមុជគ្មានអ្វីកើតឡើងទេ ។

-អ្នកចាញ់ : ទឹកកើតល្អក់ ហើយគាត់ឈ្លក់ទឹក និងចេញឈាមតាមច្រមុះ តាមមាត់ ឬតាមភ្នែក ព្រោះពេលគាត់ច្រមុជនោះគាត់ឃើញដូចជាសត្វនាគនៅក្នុងទឹក ។ បើអជ្ញាកណ្តាលមិនប្រញាប់ទៅស្រង់ទេ អ្នកនោះនឹងត្រូវស្លាប់ ។

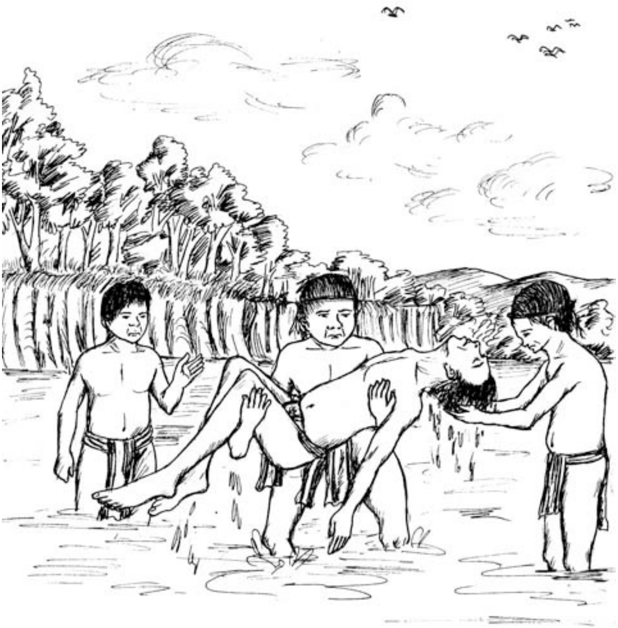

មកដល់ដំណាក់កាលនេះ អ្នកចាញ់ត្រូវតែសារភាពចុះចាញ់ និងសងទ្រព្យសម្បត្តិទៅភាគីដែលឈ្នះតាមខសន្យាខាងដើម ។

ខ.វិធីធ្វើ

-ណែនាំភាគីទំនាស់ និងអ្នកចូលរួមពីវិធីសម្បថនេះជាមុនសិន ។

-រំលាយសំណរឱ្យរលាយអស់ (ក្តៅខ្លាំង) ។

-ដាក់សំឡីលើស្លឹកត្រាវ រួចដាក់លើបាតដៃ ។

-ចាក់ទឹកសំណរនៅលើសំឡី ដែលទ្រាប់ដោយស្លឹកត្រាវ នៅលើបាតដៃភាគីទំនាស់ ។

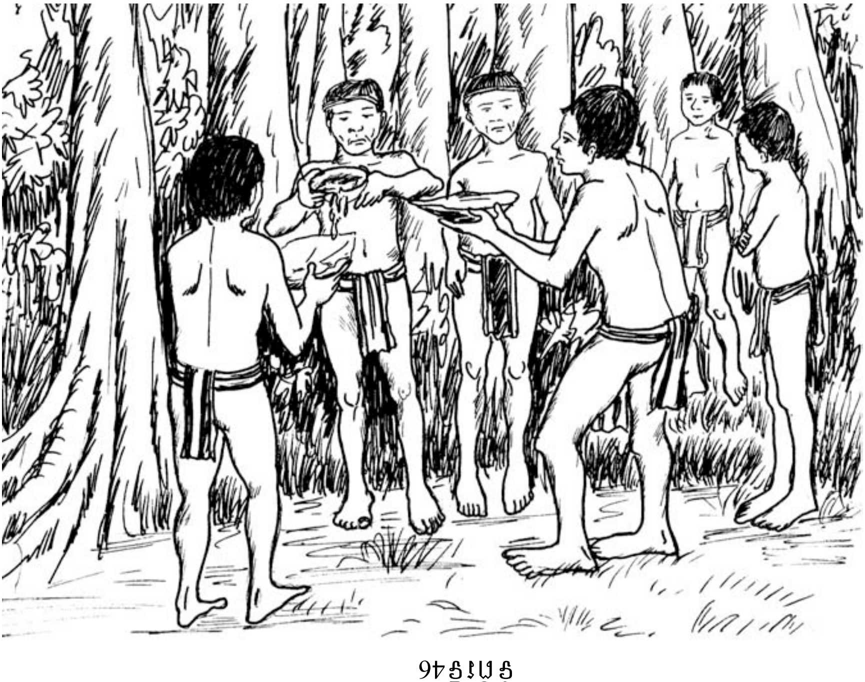

៨. ការស្តាប់សត្វ

វិធីស្បថសច្ចារណា ដែលធ្វើឡើងនៅក្នុងព្រៃ ឬនៅទឹកអូរ គេត្រូវបន់ស្រន់ស្តាប់សំឡេងសត្វព្រៃយំ ដែលគេជឿថាអាទស្ស ទាយពីលទ្ធផលនៃការសម្បថ ដែលគេត្រៀមនឹងធ្វើនោះ ។ សត្វដែលគេតែងតែជឿនោះគឺសត្វ ប៉ាលតោក សត្វពពូល ចាប ដូនតា មាន់ព្រៃ ឈ្លូស ។ល។

មុននិងចេញពីផ្ទះអញ្ញោកណ្តាលទាំងសងខាង ត្រូវពាក់អំបោះ ពណ៌សរបាចអង្ករបួងសួង សុំអោយសត្វយំសម្លេងល្អ វានិងទទួល ជោគជយ័ក្នុងការសម្បថនោះ ។ ពួកគាត់និយាយថា ៖ « សូមសត្វ ទាំងឡាយមេត្តាយំឆ្លើយអោយល្អដល់ខ្ញុំផង » ។ បួងសួងរួចឮថា សត្វទាំងឡាយ បានយំដូចដែលគាត់បានបួងសួងមែន នៅពេល យើងចុះពីលើផ្ទះ មើលទៅរឿងនោះច្បាស់ ជាត្រូវខាងគេហើយ ។ បើសិនជាសត្វយំខាងឆ្វេងនោះ គឺវានិងឈ្នះខាងយើងហើយ ។

៩. ការបួងសួងហៅព្រះ

រៀបចំសមភារៈនិងពន្យល់ប្រាប់ពួកម្ចាស់សម្បថទាំងសងខាងអោយពួកគាត់យល់អោយ ហើយ អញ្ជាកណ្ដាលពាក់អំបោះពណិសដុតទៀន ឧបកិច្ចសែន បួងសួងហៅអារក្សអ្នកតា ថា ៖ « សូមម្ចាស់ទឹកម្ចាស់ដីមេត្តាចុះមកមើលតា **ក** និងតា **ខ** សម្បថគ្នាថ្ងៃនេះ ។ បើសិនជា តា **ក** ជាធ្មប់ ជាអាបពិតមែន សូមអោយការសម្បថនេះទទួលជយ័ជំនះខាងគេចុះ ។ បើសិន ជាគាត់មិនមែនជាធ្មប់ អាប គេចោទគាត់ទទេៗ សូមអោយការសម្បថនេះឈ្នះខាងគាត់ចុះ។

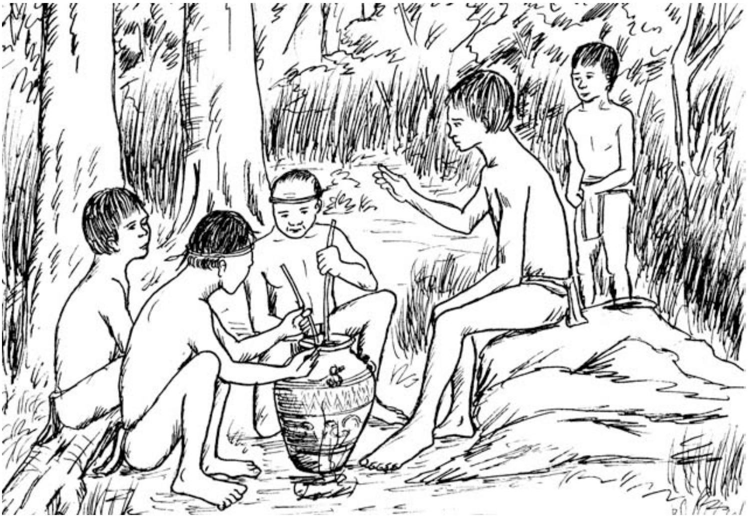

១០. ការសងទ្រព្យសម្បត្តិ

អ្នកមិនបានទទួលជ័យជំនះក្នុងការសម្បថនេះ ត្រូវប្រគល់ទ្រព្យសម្បត្តិសងអោយអ្នកដែលទទួលជ័យជំនះ តាមការសន្យាពួកគាត់ពីមុន ។ ការប្រគល់ទ្រព្យសម្បត្តិនោះ គេប្រគល់ នៅកន្លែងសម្បថនោះហើយអត់មានអោយជំពាក់ទេ ។ ក្នុងការដាក់បញ្ចាំទ្រព្យសម្បត្តិនោះ មានច្រើនប្រភេទដូចជា គង២គូរ ឆ្នាំងខ្ទាន់២ ក្របី២ក្បាល គោ២ក្បាល ឬទ្រព្យសម្បត្តិផ្សេងៗទៀត ។

បើសិនជាសម្បថរឿងមនុស្សមានផ្សៀលគេអត់ប្រើសងទេ ខ្លាចគាត់ដាក់ផ្សៀលថែម ទៀត ។ គេគ្រាន់តែដេញគាត់ចេញពីភូមិប៉ុណ្ណោះ ។

១២. ការនិយាយផ្ដែផ្ដាំ

មុននិងផឹកសងនេះអញ្ញាកណ្ដាលទាំងសងខាងប្រាប់ផ្ដែផ្ដាំទៅពួកពីរនាក់ថា :

-« រឿងពួកឯងនេះបានសម្រុះសម្រួលគ្នាចប់ត្រឹមនេះហើយ»។

-« បើសិនជាថ្ងៃក្រោយមានអ្នកណា មកនិយាយដើមឬមកនិយាយសារេរី គឺរឿងរ៉ាវនេះវានៅមានកើតឡើងម្ដងទៀត »។

-«ចាប់ពីថ្ងៃនេះតទៅយើងនៅរាប់អានគ្នាជាបងប្អូន ត្រូវឡើងផ្ទះសំបែងឬទ្រូវសុំសំភារៈផ្សេងៗ ដូច កាលពីមុនអញ្ចឹង »។

-« ប្រសិនដើរប៉ះស្នាប៉ះជង្គង់មិននិយាយហាស្ដីរកគ្នា គឺរឿងនេះវាដូចជា មិនទាន់ចប់គ្នានៅឡើយទេ »។

១៣. ការចង្រៃក្តៅក្រហាយ

រាល់ការសម្បថធ្វើអោយយើងបានស្គាល់មនុស្សធ្វើខុសនិង

មនុស្សត្រូវ និងគ្មានការ

ប្រកែកគ្នា ប៉ុន្តែវានៅមានការមិនល្អដែរ ដូចជាធ្វើអោយមនុស្សខុស

ឬយើងហាវថាមនុស្ស មិនជោគជយ័ក្នុងការសម្បថ មានការឈឺ

គ្រុនក្តៅក្រហាយចង្រៃឬស្លាប់អស់មួយពូជមួយពង់

អត់មានកើតរាលដាលទេ ដោយសាគេបួងសួងគេដាក់បណ្តាសសារ

ប្រាប់ជាមួយអារក្សអ្នក តា ។ ដោយនេះហើយបានជាពួកចាស់ទុំ

គមិនសូវអោយសម្បថទេ ។ ប្រសិនជាមានរឿង

រ៉ាវត្រូវសម្រុះសម្រួលគ្នាតាមសម្រួល ចំពោះអ្នកខុសត្រូវយល់ព្រម

សារភាពអង្វរគេ ។   ចំណែកអ្នកត្រូវទៀតត្រូវចេះនិយាយស្តី

ចេះអាណិតអាសូនិយាយមើលថ្លឹងថ្លែង ធ្វើម៉េចកុំ យកតាមចិត្តខ្លួន

ឯងខឹង ។

(ចប់)

Prepared for first online distribution in July 2014 by

អង្គការសហការអន្តរជាតិកម្ពុជា
International Cooperation Cambodia
P.O. Box 612, Phnom Penh, Cambodia
Tel: 092-469-934 / 075-974-029
ams.rtk.ibcde@icc.org.kh
http://www.icc.org.kh

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License. To view a copy of this license, visit http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material
for any purpose, even commercially.
The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following terms:

Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made. You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.